Medicatie IBD-Upadacitinib (Rinvoq®)

Wat is upadacitinib?

Upadacitinib behoort tot de groep van de JAK-inhibitoren die een rol spelen bij het menselijke immuniteitssysteem. JAK staat voor Janus Kinase, dit is een verzamelnaam van 4 enzymen die signalen doorgeven in onze cellen: JAK1, JAK2, JAK3 en TYK2. Upadacitinib blokkeert deze specifieke enzymen zodat de ontsteking in het lichaam verminderd wordt.

Voorbereiding opstart

Voor de behandeling start, controleren we of je geen actieve of chronische infecties doormaakt (zoals hepatitis, CMV, EBV...). We controleren jou ook op (in)actieve tuberculose. Voor deze controle kijken we naar je **persoonlijke voorgeschiedenis** en bespreken we eventueel vroeger contact met tuberculose. Daarnaast nemen we een **röntgenfoto (RX) van de longen** en plannen we een **tuberculinehuidtest** (prikje onder de huid) **of een bloedafname** (IGRA-test).

- Als je de **ziekte van Crohn** hebt, dan wordt er voor de opstart van de behandeling steeds een stoelgangtest gedaan om calprotectine te bepalen. Een darmonderzoek of NMR wordt ingepland als dit niet recent gebeurd is.
- Als je **colitis ulcerosa** hebt, wordt er voor de start van de behandeling een beperkt darmonderzoek ingepland. Daarbij wordt het laatste stuk van de darm (rectum en/of endeldarm) onderzocht. Dat gebeurt zonder verdoving. Dit onderzoek is nodig voor de terugbetaling van upadacitinib.

Toediening en dosering

De opstartdosis is Rinvoq®45 mg, 1 pil per dag. Bij patiënten met sterk verminderde nierfunctie (eGFR < 15) moet de dosis worden aangepast. Deze dosis wordt 8 weken aangehouden. Op week 8 wordt een evaluatiemoment ingepland.

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 05/12/2025 0520 6354-NL

- Voor de **ziekte van Crohn** gaan we controleren aan de hand van een nieuwe stoelgangtest op calprotectine. De uitslag van deze test hebben we nodig voorafgaand aan de raadpleging bij de arts.
- Voor **colitis ulcerosa** moet er een nieuw linkszijdig darmonderzoek worden gepland.

Als je goed reageert op de behandeling kan je na 8 weken, in samenspraak met je arts de dosis verminderen naar Rinvoq® 15 of 30 mg, 1 pil per dag. Indien nodig kan de opstartdosis van Rinvoq® 45 mg nog met 4 of 8 weken verlengd worden.

- Neem het éénmaal daags in met een glas water.
- De medicatie moet dagelijks op een vast tijdstip worden ingenomen.
- Neem dit geneesmiddel NIET samen in met voedsel of dranken die pompelmoes bevatten.
- De tablet mag je NIET splitsen, pletten of breken. Je mag er ook NIET op kauwen voor je het doorslikt.

Ben je **vergeten** een tablet in te nemen, neem deze dan in zodra je eraan denkt. Als je dit pas de volgende dag merkt, sla dan de gemiste dosis over en neem de volgende dag slechts één dosis op het gebruikelijke tijdstip.

In tegenstelling tot de meeste andere medicatie bij chronische darmziekten (IBD) betreft het hier dus een pilletje en geen eiwit dat onder de vorm van een infuus of spuitje moet worden toegediend. Het voordeel is dat het om een kortwerkend product gaat en dat bij eventuele bijwerkingen de medicatie snel uit het lichaam verdwijnt na het stoppen.

Te verwachten effect

Enkele dagen na de start van de behandeling begint het middel al te werken. Week na week zou er verbetering van de symptomen merkbaar moeten zijn. Het kan tot 8 weken (en in zeldzame gevallen tot 16 weken) duren voor het volledige effect wordt bereikt.

Interacties met andere medicatie

Upadacitinib mag NIET gecombineerd worden met antischimmelmedicatie en bepaalde antibiotica (bv. erythromycine en

clarithromycine). Mag ook NIET gecombineerd worden met andere immuunonderdrukkende behandelingen (azathioprine, cyclosporine en tacrolimus).

Ook geneesmiddelen voor de behandeling van tuberculose (zoals rifampicine) en voor behandeling van epilepsie (zoals fenytoïne) mogen niet gecombineerd worden met upadacitinib.

Mogelijke bijwerkingen

Omdat upadacitinib op de afweer werkt heb je een licht verhoogde kans op een infectie zoals verkoudheid, keelpijn of hoest (ontsteking van de bovenste luchtpijp), longontsteking, gordelroos 'zona', koortslip, griep ... Deze infecties zijn behandelbaar en van voorbijgaande aard.
In zeldzame gevallen moet de behandeling tijdelijk onderbroken worden. Als je koorts krijgt, neem dan steeds contact op met je (huis)arts of IBD-verpleegkundige.

Zona of gordelroos (herpes zoster) is een ontsteking van de huid en zenuwen. Op deze afbeelding zie je de typerende huiduitslag van gordelroos: het gaat over brandvormige huiduitslag met blaasjes.

Sommige patiënten hebben een verhoogde kans op infecties en bijwerkingen:

- 65 jaar of ouder
- roken
- diabetes
- chronische longziekte
- innemen van corticosteroïden

JAK-inhibitoren kunnen de kans op trombose of hartproblemen zoals een hartaanval vergroten. Vertel je arts als je hartproblemen, een hoge

bloeddruk of een hoog cholesterolgehalte hebt, als je rookt of in het verleden gerookt hebt.
JAK-inhibitoren verhogen de kans op kanker van de witte bloedcellen, longkanker, niet-melanome huidkanker en andere types kanker. Vertel je arts als je ooit een vorm van kanker gehad hebt. Hoewel deze bijwerkingen kunnen voorkomen is het risico hierop heel klein.

Verder zijn er nog andere bijwerkingen van dit geneesmiddel beschreven. Die staan opgesomd in de bijsluiter. Als je last krijgt van bijwerkingen, neem dan contact op met je arts.

Zwangerschap en borstvoeding

Er zijn onvoldoende gegevens om deze medicatie aan te raden bij een patiënt met een zwangerschapswens. Als vrouw moet je **effectieve anticonceptie** gebruiken om te voorkomen dat je zwanger wordt.
Ben je zwanger, denk je zwanger te zijn, wil je zwanger worden of geef je borstvoeding? Neem dan contact op met je arts voor je dit geneesmiddel verder gebruikt.

Enkele bijzonderheden

- Voorafgaand aan de start van de behandeling raden we aan om vaccinaties tegen hepatitis A en B, tetanus en pneumokokken in orde te brengen.
- Een jaarlijks covid- en griepvaccin wordt sterk aangeraden
- Tijdens de behandeling met upadacitinib mogen geen levende vaccins gegeven worden (bv. gele koorts of bof-mazelen-rubella).
- Shingrix is een vaccin dat het risico op de zona doet verminderen. Het is een veilig (niet-levend) vaccin. Er zijn twee vaccinaties nodig om je te beschermen. Eén vaccin kost 170 euro en is niet terugbetaald.
- Als je rookt, adviseren we je te laten begeleiden om te stoppen met roken.
- Het kan zijn dat je resterende delen van het omhulsel van de pil nog ziet in je stoelgang. Je hoeft je hier geen zorgen over te maken.

Tijdschema

	Datum	Planning
Voor start		Gesprek met IBD-verpleegkundige Screening voor tuberculose: • röntgenfoto van longen • tuberculinetest (mantoux) of bloedafname (IGRA) *Ziekte van Crohn:* calprotectine *Colitis ulcerosa*: linkszijdig darmonderzoek
Week 0		Start behandeling: upadacitinib 45 mg ; 1xd
Week 2		Telefonische raadpleging met IBD-verpleegkundige
Week 4		Controleraadpleging bij de arts Bloedafname ter voorbereiding van de raadpleging
Week 8		*Ziekte van Crohn*: raadpleging bij de arts met voorafgaand een calprotectine test *Colitis ulcerosa*: linkszijdig darmonderzoek Bij voldoende verbetering dosis verminderen
Week 16		Controleraadpleging bij de arts *Colitis ulcerosa:* bij onvoldoende verbetering op week 8: herhalen simgoïdoscopie Terugbetalingsattest bijlage B (1 jaar)
Verdere opvolging om de 4 maand		Controle raadpleging bij de arts Ter voorbereiding van de raadpleging: bloedafname en calprotectine (kan via post)
1 jaar na de opstart		*Ziekte van Crohn:* darmonderzoek of NMR-scan

Als je nog verder vragen hebt over het gebruik van upadacitinib of andere medicatie die gebruikt wordt bij de ziekte van Crohn of bij colitis ulcerosa, kan je ons gerust contacteren.

Contact

Tijdens het hele traject word je bijgestaan door de IBD-verpleegkundige. Bij vragen kan je steeds contact opnemen.

IBD-verpleegkundige

t 051 23 78 59
e ibdverpleegkundige@azdelta.be